

УДК 342.9

DOI: 10.26565/2075-1834-2020-29-23

ПОРЯДОК НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК У ВЛАСНІСТЬ З ТОЧКИ ЗОРУ СТРУКТУРИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Залєвський В. Е.,

аспірант

Харківського національного університету

імені В.Н. Каразіна,

м. Харків, 61022, майдан Свободи 4,

e-mail: ktm800tld@gmail.com

orcid: <https://orcid.org/0000-0002-3440-9440>

АНОТАЦІЯ: статтю присвячено аналізу структури адміністративних проваджень щодо надання у власність земельних ділянок, що реалізуються у процесі діяльності органів місцевого самоврядування. Теоретичною основою статті є традиційні для науки адміністративного права уявлення про сутність та зміст адміністративного процесу та адміністративного провадження, а також на структуру адміністративного процесу у контексті такої його ознаки, як стадійність. Показано, що складність визначення структури адміністративного провадження з безоплатного надання громадянам земельних ділянок у власність полягає в тому, що кожна з його стадій має ознаки окремого адміністративного провадження. Це провадження з надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, провадження з розробки та погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, провадження із затвердження проекту землеустрою та надання земельної ділянки у власність. Запропоновано називати такі провадження «стадійними провадженнями» або «субпровадженнями». Стадійне провадження або субпровадження можна визначити як змістовно відокремлену, обмежену часом і логічно пов'язану сукупність процесуальних дій, які у сукупності утворюють самостійне адміністративне провадження в межах адміністративного провадження вищого порядку. Характерною властивістю субпроваджень є те, що вони реалізуються у чітко визначеній послідовності і не мають самостійного значення поза межами загального адміністративного провадження з надання земельних ділянок у власність. Процесуальна мета кожного із субпроваджень пов'язана із кінцевою процесуальною метою загального адміністративного провадження. Кожне із субпроваджень завершується прийняттям адміністративного акту, а саме рішення місцевої ради про надання дозволу на розробку землеустрою щодо відведення земельної ділянки; акту погодження проекту землеустрою уповноваженим органом виконавчої влади; рішення місцевої ради щодо затвердження проекту землеустрою та надання земельної ділянки у власність. Зроблено висновок про те, що у структурі адміністративного провадження з надання земельних ділянок у власність відсутня стадія виконання рішення, оскільки рішення місцевої ради про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання земельної ділянки у власність не потребують діяльності з його виконання. Правові наслідки цього рішення виникають автоматично і полягають у виникненні у особи права власності на земельну ділянку. Що ж стосується подальшої реєстрації права власності, то вона здійснюється в порядку самостійного адміністративного реєстраційного провадження.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Адміністративний процес, адміністративне провадження, стадійне провадження, субпровадження, земельна ділянка, органи місцевого самоврядування.

ПОРЯДОК ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В СОБСТВЕННОСТЬ С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ СТРУКТУРЫ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРОИЗВОДСТВА

Залевский В. Э.,

аспирант

Харьковского национального университета

имени В.Н. Каразина,

г. Харьков, 61022, площадь Свободы 4,

e-mail: ktm800tld@gmail.com

orcid: <https://orcid.org/0000-0002-3440-9440>

АННОТАЦИЯ: статья посвящена анализу структуры административных производств по предоставлению в собственность земельных участков, реализуемых в процессе деятельности органов местного самоуправления. Теоретической основой статьи являются традиционные для науки административного права представление о сущности и содержании административного процесса и административного производства, а также на структуру административного процесса в контексте такого его признака, как стадийность. Показано, что сложность определения структуры административного производства по бесплатному предоставлению гражданам земельных участков в собственность заключается в том, что каждая из его стадий имеет признаки отдельного административного производства. Это производство по предоставлению разрешения на разработку проекта землеустройства относительно отвода земельного участка, производства с разработки и согласования проекта землеустройства по отводу земельного участка, производство по утверждению проекта землеустройства и предоставления земельного участка в собственность. Предложено называть такие производства «стадийными»

производствами» или «субпроизводствами». Стадийные производства или субпроизводства можно определить как содержательно обособленную, ограниченную временем и логически связанную совокупность процессуальных действий, которые в совокупности образуют самостоятельное административное производство в рамках административного производства высшего порядка. Характерным свойством субпроизводств является то, что они реализуются в строго определенной последовательности и не имеют самостоятельного значения вне границ общего административного производства по предоставлению земельных участков в собственность. Процессуальная цель каждого из субпроизводств связана с конечной процессуальной целью общего административного производства. Каждое из субпроизводств завершается принятием административного акта, а именно решения местного совета о предоставлении разрешения на разработку проекта землеустройства по отводу земельного участка; акта согласования проекта землеустройства уполномоченным органом исполнительной власти; решение местного совета об утверждении проекта землеустройства и предоставления земельного участка в собственность. Сделан вывод о том, что в структуре административного производства по предоставлению земельных участков в собственность отсутствует стадия исполнения решения, поскольку решение местного совета об утверждении проекта землеустройства по отводу земельного участка и предоставления земельного участка в собственность не нуждаются в действительности по его выполнению. Правовые последствия этого решения возникают автоматически и состоят в возникновении у лица права собственности на земельный участок. Что же касается дальнейшей регистрации права собственности, то она осуществляется в порядке самостоятельного административного регистрационного производства.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Административный процесс, административное производство, стадийные производства, субпроизводства, земельный участок, органы местного самоуправления.

THE PROCEDURE OF LAND PLOTS OWNERSHIP ALLOTMENT IN TERMS OF ADMINISTRATIVE PROCEEDING STRUCTURE

Vladyslav Zalievskiy,

graduate student

Kharkov National University

named after V.N. Karazin

Kharkov, 61022, Freedom Square 4,

e-mail: ktm800tld@gmail.com

orcid: <https://orcid.org/0000-0002-3440-9440>

ANNOTATION: the article is devoted to the analysis of administrative proceedings structure concerning the ownership of land plots, which are implemented in the local government authorities' activity process. The theoretical basis of the article are the traditional for the science of administrative law views upon administrative process and administrative proceedings gist and content, as well as the views upon the administrative process structure in terms of such its feature as staging. It is shown that the difficulty of administrative proceedings structure determining on free land plots ownership for citizens is that each of its stages has features of separate administrative proceedings. This is a proceeding for granting permission for the development of a land management project as for land allotment, a proceeding for the development and approval of a land management project for the land plot allotment, a procedure for approving a land management project and providing a land plot for ownership. It is suggested to refer to such proceedings as "stage proceedings" or "sub-proceedings". Stage proceedings or sub-proceedings can be defined as a substantively separated, time-bound and logically related set of procedural actions that, in the aggregate, constitute independent administrative proceeding within the framework of higher-level administrative proceeding. A characteristic feature of sub-proceeding is that they are implemented in a clearly defined sequence and have no independent value beyond the general administrative proceeding for the land plots ownership granting. The procedural purpose of each sub-proceeding is related to the ultimate procedural purpose of the general administrative proceeding. Each of the sub-proceedings results in the adoption of an administrative act, namely the decision of the local council to grant permission for the development of land management for allotment of land plot; act of the land management project approval by the executive power authorized body; the decision of the local council to approve the project of land management and allotment of the land plot in ownership. It is concluded that there is no stage of decision execution for the provision of land plots in the administrative proceedings structure, since the decision of the local council as for approval of land management project on the land allotment and the provision of the land plot to the property do not require activity for its implementation. The legal consequences of this decision arise automatically and consist in the person's having ownership of the land plot. As for the subsequent registration of ownership right, it is carried out according to independent administrative registration proceeding.

KEY WORDS: Administrative procedure, administrative proceeding, stage proceeding, sub-proceedings, land plot, local authorities.

Постановка проблеми. Серед адміністративних проваджень, які представляють собою адміністративно-процесуальну форму у сфері земельних відносин, одними із найбільш розповсюджених є провадження пов'язані із наданням земельних ділянок у власність. При детальному розгляді змісту таких проваджень виникає низка запитань щодо їх структури, яка відрізняється від традиційних поглядів на структуру адміністративного провадження, що склалася в адміністративному праві. Багато в чому це обумовлено специфікою порядку прийняття рішень органами місцевого самоврядування, в діяльності яких значною мірою і реалізуються зазначені провадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання структури адміністративного процесу та різноманітних адміністративних проваджень, були предметом наукових публікацій багатьох дослідників, зокрема таких вчених-адміністративістів, як О.М. Бандурка, С.Т. Гончарук, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, Ю.Д. Кунєв, М.М. Тіщенко, С.Г. Стеценко та багатьох інших. Досить багато робіт присвячено питанням адміністративно-правового регулювання земельних відносин, зокрема таких вчених, як Є.О.Гладкова, М. Р. Ковальський, В.В. Пахомов, М.В. Шульга, О.І. Невмержицький, Д.В. Бусуйок та інших. З позицій земельного права питання процесуального регулювання земельних відносин досліджували Д.В. Ковальський, П.Ф. Кулініч, В.І. Семчик та інші. В той самий час публікацій, присвячених проблемам визначення структури адміністративних проваджень у сфері земельних відносин майже немає.

Метою статті є аналіз структури адміністративних проваджень пов'язаних із наданням земельних ділянок у власність органами місцевого самоврядування з урахуванням специфіки форм діяльності органів місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. В науці адміністративного права домінуючим залишається, так зване, широке розуміння адміністративного процесу. Як зазначає С.Т. Гончарук, прибічники широкого розуміння адміністративного процесу включають в його поняття і зміст всю процесуально-процедурну діяльність уповноважених на те суб'єктів щодо реалізації матеріальних норм адміністративного та деяких інших галузей права. Ця концепція тлумачення адміністративного процесу дістала назву управлінської. Щодо неї адміністративний процес розглядається як поліструктурне явище, яке включає вирішення в адміністративному та судовому порядку будь-яких індивідуально-конкретних адміністративних справ, зокрема: пов'язаних з розглядом справ так званого позитивно-регулятивного характеру; тих, що витікають із суперечок між учасниками управлінських відносин (справи конфліктного, юрисдикційного змісту); тих, що стосуються реалізації прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб та надання їм адміністративних (управлінських) послуг та ін. Широка точка зору на адміністративний процес охоплює і правотворчу, і правозастосовну, і правоохоронну форми процесуальної діяльності, її юрисдикційний і управлінський аспекти [1, с. 62].

Відповідно до цих поглядів і було сформульовано найбільш поширене визначення поняття «адміністративний процес», відповідно до якого, адміністративний процес – це урегульована адміністративно-процесуальними нормами діяльність публічної адміністрації, спрямована на реалізацію норм відповідних матеріальних галузей права в ході розгляду і вирішення індивідуально-конкретних справ [2, с. 385-386].

Діяльність щодо надання земельних ділянок у власність повною мірою охоплюється наведеним поняттям «адміністративний процес»: вона здійснюється суб'єктами публічної адміністрації – органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, спрямована на реалізацію матеріальних норм земельного права і здійснюється через механізм вирішення індивідуально-конкретних справ, тобто стосовно конкретно визначеної земельної ділянки та індивідуально визначеної особи.

Але, наведене вище визначення поняття «адміністративний процес» представляє собою наукову категорію високого рівня абстракції, яка не має власної нормативної конструкції. Відомо, що об'єктивізація адміністративного процесу відбувається у сходженні від абстрактного до конкретного і таким конкретним є відповідні адміністративні провадження, які мають нормативно визначену конструкцію. На думку сучасних науковців, адміністративне провадження – це послідовна діяльність публічної адміністрації, урегульована адміністративно-процесуальними нормами, щодо розгляду та вирішення тих чи інших однорідних груп адміністративних справ [2, с. 388].

Поняття структури адміністративного процесу найчастіше пов'язують із такою властивістю, як стадійність. Як зазначають науковці, наразі більшість сучасних дослідників адміністративного процесу визначають стадію як відносно відокремлену, обмежену часом і логічно пов'язану сукупність процесуальних дій, спрямованих на досягнення певної мети й вирішення відповідних завдань конкретного адміністративного провадження, що характеризується певним колом суб'єктів і закріплюється в процесуальних актах [3, с. 29] Спільними для адміністративного процесу, а отже і для кожного з адміністративних проваджень є такі стадії:

- аналіз ситуації, в ході якого збирається, досліджується ситуація про фактичне становище справи, про реальні факти, про існуючі проблеми. Ця інформація фіксується на матеріальних носіях у вигляді протоколів, довідок, схем, звітів тощо та лягає в основу рішень публічної адміністрації;
- прийняття рішення у справі в якій фіксується воля суб'єкта публічної адміністрації;
- виконання рішення [2, с. 394].

Дана узагальнена схема дає можливість проаналізувати структуру будь-якого адміністративного провадження і зробити висновок про його конкретну структуру. Але, на практиці, усе видається не так просто і особливо це стосується адміністративних проваджень, що здійснюються органами місцевого самоврядування.

Розглянемо структуру адміністративного провадження щодо надання земельних ділянок у власність, що здійснюється органами місцевого самоврядування.

Порядок безоплатного надання громадянам земельних ділянок у власність із земель державної або комунальної власності для ведення фермерського господарства, ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів у межах норм безоплатної приватизації, визначається частинами шостою – дев'ятою статті 118 Земельного кодексу України (далі – ЗКУ) [4].

Складність визначення структури адміністративного провадження з безоплатного надання громадянам земельних ділянок у власність полягає в тому, що кожна з його стадій має ознаки окремого адміністративного провадження. Це провадження з надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, провадження з розробки та погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, провадження із затвердження проекту землеустрою та надання земельної ділянки у власність.

Але називати ці провадження «стадіями» було б невірно з методологічної точки зору, адже їх зміст не зовсім вкладається в узагальнену теоретичну схему. У той самий час, усі зазначені провадження разом утворюють єдине системне ціле і у відриві одне від одного не мають значення. З урахуванням цього можна запропонувати називати такі провадження «стадійними провадженнями» або «субпровадженнями». Стадійне провадження або субпровадження можна визначити як змістовно відокремлену, обмежену часом і логічно пов'язану сукупність процесуальних дій, які у сукупності утворюють самостійне адміністративне провадження в межах адміністративного провадження вищого порядку.

Провадження з надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки складається із наступних стадій:

- звернення особи, що бажає отримати земельну ділянку у власність до органу місцевого самоврядування із клопотанням про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки;
- опрацювання звернення виконавчим органом місцевого самоврядування на відповідність звернення вимогам законодавства;
- підготовка проекту рішення місцевої ради про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або про відмову у наданні такого дозволу;
- розгляд проекту рішення профільною постійною депутатською комісією органу місцевого самоврядування;
- розгляд місцевою радою проекту рішення про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або про відмову у наданні такого дозволу та прийняття відповідного рішення.

Специфіка процесуальної конструкції даного провадження обумовлена способом прийняття рішень у колективних суб'єктах публічної адміністрації, якими є представницькі органи місцевого самоврядування – місцеві ради. Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [5], сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення), районна, обласна рада проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради, а також засідань постійних комісій ради. Відповідно, будь-які рішення можуть прийматися місцевими радами виключно на пленарних засіданнях після їх розгляду на засіданнях постійних депутатських комісій.

Відповідно до частини шостої статті 118 ЗКУ, громадяни, зацікавлені в одержанні безоплатно у власність земельної ділянки із земель державної або комунальної власності для ведення фермерського господарства, ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів у межах норм безоплатної приватизації, подають клопотання до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу. У клопотанні зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки.

Зі змісту даної норми випливає, що дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки стосується не конкретної земельної ділянки із визначеними параметрами місця розташування, а лише її орієнтовного місця розташування. Проте конкретне місце розташування земельної ділянки та її параметри визначаються у процесі розробки проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

Відповідно до частини сьомої статті 118 ЗКУ, відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність

відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, розглядає клопотання у місячний строк і дає дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або надає мотивовану відмову у його наданні. Підставою відмови у наданні такого дозволу може бути лише невідповідність місця розташування об'єкта вимогам законів, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць, проектів землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, затверджених у встановленому законом порядку.

Таким чином, для вирішення питання про те, чи надати дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки чи відмовити у наданні такого дозволу, слід визначити, як мінімум:

- відповідність місця розташування земельної ділянки вимогам законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів;
- відповідність місця розташування земельної ділянки генеральному плану населеного пункту, іншій містобудівній документації, схемам землеустрою;
- відповідність місця розташування земельної ділянки проектам землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів, затверджених у встановленому законом порядку;
- чи дійсно дана земельна ділянка не має іншого власника або користувача і чи не надавався раніше дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо цієї земельної ділянки іншій особі.

Зазначені функції виконують, зазвичай, відповідні виконавчі органи місцевого самоврядування, наприклад, відділи, управління чи департаменти земельних ресурсів. У Харкові, наприклад, таким органом є управління земельних відносин Департаменту містобудування, архітектури та земельних відносин Харківської міської ради [6].

За результатами з'ясування вищезгаданих питань, цей виконавчий орган місцевої ради готує проект рішення ради про надання дозволу на розробку проекту землеустрою чи про відмову у наданні такого дозволу.

Проекти відповідних рішень передаються до профільної постійної депутатської комісії, яка розглядає питання та готує висновок про можливість прийняття рішення про надання дозволу на розробку проекту землеустрою або про необхідність прийняття рішення про відмову у наданні такого дозволу.

Останньою стадією є розгляд проекту рішення, який здійснюється на пленарному засіданні відповідної місцевої ради який завершується прийняттям або рішення про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, або рішення про відмову у наданні такого дозволу.

Процесуальною метою провадження із надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки є як раз отримання заявником такого дозволу, що дає можливість здійснювати наступне провадження, а саме провадження із розробки та погодження проекту землеустрою.

Розробка проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки здійснюється за замовленням громадян суб'єктами господарювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом, у строки, що обумовлюються угодою сторін. Хоча розробку проекту землеустрою здійснює суб'єкт господарювання, це можна вважати стадією відповідного провадження з огляду на те, що саме тут юридично визначаються параметри об'єкту, який є предметом відповідних відносин на подальших стадіях. Крім того, проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки погоджується в порядку, встановленому статтею 186-1 Земельного кодексу України.

Відповідно до статті 186-1 цього кодексу, проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок усіх категорій та форм власності (крім земельних ділянок зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи) підлягає обов'язковому погодженню з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

Органи, зазначені в частинах першій - третій цієї статті, зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня одержання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або копії такого проекту безоплатно надати або надіслати рекомендованим листом з повідомленням розробнику свої висновки про його погодження або про відмову в такому погодженні з обов'язковим посиланням на закони та прийняті відповідно до них нормативно-правові акти, що регулюють відносини у відповідній сфері.

Відповідно до частини шостої цієї ж статті, підставою для відмови у погодженні проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки може бути лише невідповідність його положень вимогам законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, документації із землеустрою або містобудівній документації. Тобто, зазначений орган виконавчої влади має перевірити розроблений проект землеустрою на наявність підстав для відмови від погодження такого проекту.

Останнім серед згаданих проваджень, є провадження із затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність. Відповідно до частини дев'ятої статті 118

Земельного кодексу України, відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, у двотижневий строк з дня отримання погодженого проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (а в разі необхідності здійснення обов'язкової державної експертизи землевпорядної документації згідно із законом – після отримання позитивного висновку такої експертизи) приймає рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність. У даному випадку провадження здійснюється у стандартному для органів місцевого самоврядування порядку.

Слід звернути увагу на той факт, що у структурі адміністративного провадження з надання земельних ділянок у власність відсутня стадія виконання рішення. Річ у тім, що рішення місцевої ради про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання земельної ділянки у власність не потребують діяльності з його виконання. Правові наслідки цього рішення виникають автоматично і полягають у виникненні у особи права власності на земельну ділянку. Що ж стосується подальшої реєстрації права власності, то вона здійснюється в порядку самостійного адміністративного реєстраційного провадження. Тобто можна стверджувати, що стадія виконання рішення притаманна не усім видам адміністративних проваджень.

Висновки. Таким чином, адміністративне провадження з надання земельних ділянок у власність має складну структуру, в якій кожна стадія має вигляд окремого адміністративного провадження – субпровадження. Характерною властивістю субпроваджень є те, що вони реалізуються у чітко визначеній послідовності і не мають самостійного значення поза межами загального адміністративного провадження з надання земельних ділянок у власність. Процесуальна мета кожного із субпроваджень пов'язана із кінцевою процесуальною метою загального адміністративного провадження. Кожне із субпроваджень завершується прийняттям адміністративного акту, а саме рішення місцевої ради про надання дозволу на розробку землеустрою щодо відведення земельної ділянки; акту погодження проекту землеустрою уповноваженим органом виконавчої влади; рішення місцевої ради щодо затвердження проекту землеустрою та надання земельної ділянки у власність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончарук С. Т. Адміністративний процес у сучасній вітчизняній правовій доктрині / С. Т. Гончарук // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2014. – № 4. – С. 60-64. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2014_4_13.
2. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сушенко [та ін.] / за ред. В.В. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.
3. Губерська Н. Л. Стадії адміністративних процедур: поняття й види / Н. Л. Губерська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2015. – Вип. 30(2). – С. 28-32. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_30\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_30(2)_8).
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
5. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР *Відомості Верховної Ради України*. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
6. Порядок надання земельних ділянок у місті Харкові у власність або користування. Затверджено рішення 24 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 22.05.2013 р. – № 1137/13.

REFERENCES

1. Honcharuk S. T. Administratyvnyi protses u suchasniі vitchyznianiі pravovii doktryni / S. T. Honcharuk // Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo. - 2014. - № 4. - S. 60-64. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2014_4_13.
2. Kurs administratyvnoho prava Ukrainy: pidruchnyk / V.K. Kolpakov, O.V. Kuzmenko, I.D. Pastukh, V.D. Sushchenko [ta in.] / za red. V.V. Kovalenko.- K.: Yurinkom Inter, 2012. - 808 s.
3. Huberska N. L. Stadii administratyvnykh protsedur: poniattia y vydy / N. L. Huberska // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia : Pravo. - 2015. - Vyp. 30(2). - S. 28-32. - Rezhym dostupu: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_30\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_30(2)_8).
4. Zemelnyi kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 25 zhovtnia 2001 roku № 2768-III. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2002. № 3-4. st.27
5. Pro mistseve samovriaduvannia. Zakon Ukrainy vid 21 travnia 1997 roku № 280/97-VR Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy . 1997. № 24. st.170
6. Poriadok nadannia zemelnykh dilianok u misti Kharkovi u vlasnist abo korystuvannia. Zatverdzheno rishennia 24 sesii Kharkivskoi miskoi rady 6 sklykannia vid 22.05.2013 r. № 1137/13